

SASHALMI
TANODA
ÁLTALÁNOS
ISKOLA

Helyi Tanterv

MAGYAR NYELV

Készült a Sashalmi Tanoda
Általános Iskola Pedagógiai
Programja és a Nemzeti Alaptanterv
2020. évi módosításaihoz kiadott
Kerettanterv alapján

Felső Tagozat

5-8. évfolyam

A tantárggyal kapcsolatos pedagógiai szervezési megjegyzések:

A szabadon tervezhető órakeretből a magyar nyelv a 7. és 8. évfolyamon a kerettantervi javaslatához képest megemelt óraszámot kapott. (heti 1, évi 34 óra)

MAGYAR NYELV

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	2	68	54	14
6.	2	68	54	14
7.	2	68	27	41
8.	2	68	27	41

A helyi tanterv alapját képező kerettanterv:

Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára – Magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam

Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, amely a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre.

6/2014. (I. 29.) EMMI rendelete 8. § 7(a) §-a: alapján a magyar nyelv és irodalom tantárgyat magyar nyelv és irodalom tantárgyra bontjuk.

1. TANTÁRGYI BEVEZETŐ

A magyar nyelv tantárgy tananyagának meg kell alapoznia az anyanyelv rendszerének és szabályainak alapos ismeretét, amely elősegíti a helyes nyelvhasználatot, és segítséget nyújt az idegen nyelv tanulásához.

A magyar nyelv tananyagának tükröznie és egyúttal szolgálnia, erősítenie kell iskolánk vizsgarendszeréhez kapcsolódóan a tanulók felkészítését a felvételi vizsgára.

5-8. évfolyam

Az alapfokú képzés második szakaszában, az 5–8. évfolyamon, a nevelésnek-oktatásnak többszörös feladata és célja van:

- Cél, hogy a diákok megértsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát. Megismerjék kultúrájukat, annak gondolati, erkölcsi tartalmait, esztétikai értékeit. Ennek révén szellemileg és érzelmileg is kötődjenek ahhoz. Korosztályuknak megfelelően tudják értelmezni múltjukat, jelen környezetüket, önmagukat. A tanulókat fel kell készíteni arra, hogy ennek a kulturális hagyománynak értői és később formálói legyenek.
- Elengedhetetlen, hogy ebben a képzési szakaszban a tanulók biztos szövegértésre tegyenek szert.
- Őrizzék meg kíváncsiságukat, nyitottságukat, s váljanak olvasó emberekké. Olyan olvasó emberekké, akik a képzési szakasz végére már a művek elsődleges jelentése mögé látnak, azaz többféle olvasási és értelmezési stratégiával rendelkeznek, az általuk olvasott szövegeket képesek mérlegelve végiggondolni. Össze tudják kapcsolni a már meglévő ismereteiket az olvasott, hallott vagy a digitális szövegek tartalmával, képesek meglátni és kiemelni az összefüggéseket.
- Cél a gondolkodásra tanítás – a tanulók kíváncsiságának és alkotókedvének megtartásával.
- A tantárgy tanításának kiemelt célja a tanulók műveltségi szintjének folyamatos növelése, melynek révén korosztályuknak, érettségüknek megfelelő ismeretekkel rendelkeznek, s ezeket az ismereteket rendszerben látják, értelmezni tudják azokat.

- Kreativitásuk olyan szintű fejlesztése, hogy az általuk tanult műfajokban, szövegtípusokban – a magyar nyelv és helyesírás szabályait tudatosan alkalmazva – képesek legyenek rövid szövegeket alkotni. Fejlődjék szókincsük, kifejezőképességük. Az egyéni képességeikhez mérten tagolt, rendezett, áttekinthető írásképpel, egyértelmű javításokkal alkossanak megfelelő tartalmú és szerkezetű, hagyományos és digitális fogalmazásokat. Fejlődjék digitális kompetenciájuk.
- Cél, hogy a diákok különböző kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban is helyesen, szabatosan ki tudják fejezni önmagukat. Az anyanyelvi ismeretek mindenekelőtt a nyelvhasználat tudatosítását és fejlesztését szolgálják, ide értve a tudatos szövegértési stratégiák kialakítását és a kommunikációs helyzethez illő megnyilatkozást, a toleráns nyelvhasználatot.
- Kiemelt feladat a tanulók segítése a tanulás tanulásában.
- **Könyv- és könyvtárhasználat fejlesztése**
- **A kommunikációs eszközök tudatos használatára való nevelés**
- A magyar nyelv tantárgy fejlesztési céljai jórészt összehangolhatók: az alaptantervben meghatározott hat fő fejlesztési területből (anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek; irodalmi kultúra, irodalmi ismeretek szövegértés; szövegalkotás; olvasóvá nevelés; mérlegelő gondolkodás, véleményalkotás) négy mindkét tantárgy keretében fejleszthető.
- A magyar nyelv tanítása nemcsak műveltségátadást, kompetenciafejlesztést jelent, hanem érzelmi nevelést is. A diákok személyes boldogulásának, együttműködési képességeinek, társadalmi beilleszkedésének, kulturált viselkedésének érzelmi fejlődésük az alapja.
- A magyar nyelv más tantárgyakhoz, műveltségterületekhez is kötődik. A tantárgyi koncentráció kialakítása a tantárgyi struktúra egyik elve.

- Az órakeret minimum 80%-át a törzsanyagra kell fordítani. Az órakeret 20%-át a szaktanár választása alapján a tananyagok mélyebb, sokszínűbb tanítására, ismétlésre, gyakorlásra vagy a tanórán kívüli tudásszerzésre (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), kompetenciafejlesztésre, projektmunkák megalkotására lehet felhasználni.
- Ha a szaktanár úgy ítéli meg, hogy az órakeret 100%-át a törzsanyag tanítására kell fordítania, lemondhat a választás lehetőségéről.

A törzsanyag órai feldolgozása kötelező.

Az órakeret megoszlása a következőképpen alakul:

A Nat alapján álló törzsanyag és az azt kiegészítő tartalmak, választható, ajánlott témák, művek

I. A törzsanyag

A témakörökben megadott művek a Nat-ban megfogalmazott tanulási eredmények elérését biztosítják.

II. A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak

A törzsanyagon felüli ajánlott témák, művek elősegítik a pedagógus választását a helyi sajátosságoknak, az osztály érdeklődésének megfelelően.

A törzsanyagot jelentő témákra, művekre, tevékenységekre szánt órák nem vonhatók össze a szabadon választott témák, művek értelmezésére szánt órákkal. Az ajánlott, illetve választott témákra szánt órakeretet a pedagógus akkor használhatja fel, ha a törzsanyagot már feldolgozta a diákokkal.

2. A HELYI TANTÁRGYI TANTERV ÁTTEKINTÉSE

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek.

5.évfolyam: MAGYAR NYELV			
Témakör	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A kommunikáció alapjai	2	0	2
Helyesírás, nyelvhelyesség játékosan	10	4	14
Állandósult szókapcsolatok	3	0	3
A nyelvi szintek: a beszédhang, a fonéma, a szóelemek, a szavak, az összetett szavak	25	5	30
Hangalak és jelentés	8	2	10
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	5	3	8
Könyv-és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	1	0	1
Évfolyam összesen	54	14	68

6. évfolyam: MAGYAR NYELV			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	6	0	6
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	46	12	58
Könyv-és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	2	2	4
Évfolyam összesen	54	14	68

7. évfolyam: MAGYAR NYELV			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	5	2	5
Mondat a szövegben – az egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek	12	29	43
A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal	10	6	16
Könyvtárhasználat		2	2
Szövegértés és szövegalkotás		2	2
Évfolyam összesen	27	41	68
8. évfolyam: MAGYAR NYELV			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Szövegértés és szövegalkotás	3	4	7
A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése		4	4
Készüljünk a felvételire!	10	21	29
Összetett mondat a szövegben	8	6	14
Nyelvtörténet, nyelvrokonság - játékosan	4	4	8
Könyvtárhasználat	2	2	6
Évfolyam összesen	27	41	68

3. A TANTERV HELYI TANTERVÉBEN A KERETTANTERV KIEGÉSZÍTÉSÉRE BIZTOSÍTOTT ÓRAKERET FELHASZNÁLÁSA

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek.

5. évfolyam: MAGYAR NYELV	Szabad órakeret:	14
---------------------------	------------------	----

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A kommunikáció alapjai	-	0
Helyesírás, nyelvhelyesség játékosan	Helyesírási szótárak és helyesírási tanácsadó portálok használata. Wordwall és Learningapps.org weboldalak használata a témakörhöz kapcsolódóan. Összefoglalás; Számonkérés	4
Allandósult szókapcsolatok	-	0
A nyelvi szintek: a beszédhang, a fonéma, a szóelemek, a szavak, az összetett szavak	A hangképzés biológiája – digitális anyagok – Beszédtechnika; Összefoglalás; Számonkérés	5
Hangalak és jelentés	Nyelvi humor; Összefoglalás; Számonkérés	2
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Az írás története, szerepe az emberiség fejlődésében. A szövegalkotás fázisai. Szövegű értő szövegolvasás gyakorlása. Reflektálás a szöveg tartalmára. Olvasási stratégiák alkalmazása. Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata. Ismerkedés a különböző szövegtípusokkal. Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő alapvető szövegszerkesztési szabályok ismerete.	3
Összesen:		14

6. évfolyam: MAGYAR NYELV	Szabad órakeret:	14
---------------------------	------------------	----

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a	Régi magyar nyelvtaníróink (Szenci Molnár Albert, Geleji	12

szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	Katona István, Tótfalusi Kis Miklós) Tulajdonnevek köznevesülése Köznevek tulajdonnévvé válása Történelmi ragadványnevek Bibliai nevek köznevesülése pl.: ádámcsutka, pálfordulás, mózeskosár, stb.) Összefoglalás, számonkérés.	
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	Szólások, közmondások.	2
Összesen:		14

7. évfolyam: MAGYAR NYELV	Szabad órakeret:	41
---------------------------	------------------	----

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	A jellemek megnyilvánulásai a beszédhelyzetekben. Egymás gondolatainak meghallgatása, saját véleménnyel való kiegészítése, esetleg vitára bocsátása. A vita személyiségfejlesztő módszereinek elsajátítása Ellentmondásos élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok, erkölcsi értékek feltárása, megbeszélése, megvitatása. A másokról alkotott vélemény megfogalmazásának módjai. Az építő, a bántó bírálat. A keresztyén bírálat fokozatai. A másokról alkotott vélemény megfogalmazásának módjai. Az építő, a bántó bírálat.	2
Mondat a szövegben – az egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek	Egyszerű mondatok elemzése. A tárgy. Szerkezeti ábrák. Az egyszerű mondat algoritmusának begyakorlása. A mondatrészek és stilisztikai szerepük: nominális és verbális stílus. Vonatok és	29

	mondatszerkezetek. A törzsanyag elmélyítése, gyakorlás, rendszerezés, ismétlés, összefoglalás, számonkérés.	
A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal	Nyelvváltozatok: A regionális irodalmi nyelv Összefoglalás, számonkérés. A tanult anyagok mélyítése, gyakorlása, ismétlések, számonkérése	6
Könyvtárhasználat	Szólások, közmondások	2
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Úti napló, úti jegyzetek, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél készítése. Összefoglalás, számonkérés.	2
Összesen:		41

8. évfolyam: MAGYAR NYELV	Szabad órakeret:	41
---------------------------	------------------	----

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szövegértés és szövegalkotás	Egymás gondolatainak, véleményének tiszteletben tartása. Érvtípusok: Egyenes érvelés, inverz érvelés	4
A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	A tömegkommunikáció és a sajtó műfajainak megismerése. Kritikus szemléletmód kialakítása és fejlesztése. A reklám médiumai, műfajai, hatásai. Hír, interjú, riport, tudósítás készítése. <i>A sajtó leggyakoribb műfajai: hír, tudósítás, interjú.</i> Gyakorlás, témazárók írása.	4
Készüljünk a felvételire!	Előző évek felvételi feladatlapjainak megoldása; rendszerezés, ismétlés, összefoglalás, számonkérés.	21
Összetett mondat a szövegben	A többszörösen összetett mondatok. Körmondatok az	6

Sashalmi Tanoda Általános Iskola
1163 Budapest, Metró u. 3-7.

Helyi tanterv

Nat 2020

		irodalmi művekben; Az idézés fajtái Gyakorlás, összefoglalás, számonkérés.	
Nyelvtörténet, nyelvrokonság játékosan	-	Kazinczy és a nyelvújítás. A nyelvújítás mulatságos túlkapásai (Kazinczy-szótár készítése) Nagy nyelvújítók (Kölcsey, Kazinczy, stb.) Összefoglalás, számonkérés.	4
Könyvtárhasználat		Szólások, közmondások	2
		Összesen:	41

4. TANTÁRGYI ISMERTETŐ: 5-6. ÉVFOLYAM

- Az 5–6. évfolyamon az anyanyelvi kultúra oktatásában alapvető cél és feladat az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb technikák, stratégiák megismerése és alkalmazása.
- Kiemelt cél a tanulók szövegalkotási képességének fejlesztése: tudjanak fogalmazni különböző kommunikációs helyzeteknek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban, gyakorolják a szövegalkotást. Folyamatosan fejlődnek íráskészségük, helyesírásuk.
- Fontos cél, hogy a tanítási szakasz két éve alatt megalapozó tudást szerezzenek anyanyelvükről, törekedjenek arra, hogy anyanyelvüket szóban és írásban színvonalasan, a szövegkörnyezetnek és korosztályuknak megfelelően használják. Továbbá fejlődjenek ki az igényük a pontos és szabatos nyelvhasználatra.
- A tudatos nyelvhasználat alapja az anyanyelv ismerete, a grammatikai ismeretek szövegközpontú elsajátítása. Ezek birtokában lehetséges a nyelvhasználattal kapcsolatos gyakorlati képességek fejlesztése. A hagyományos grammatikaoktatást szövegbe ágyazottan, a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban érdemes elsajátítaniuk.
- Az 5-6. évfolyam nyelvtanoktatása elsősorban a helyesírás tudatosítására, a szövegértésre, a hagyományos és digitális kommunikáció-fejlesztésre összpontosít, illetve a nyelvi rendszer megismerésének kezdeti szakaszára (hangok, szavak, szóelemek). A nyelvi oktatás középpontjában a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll.
- A nyelvi rendszer megismerése és tudatosítása tovább folytatódik. Kitéüntetett cél a magyar nyelv írásban és szóban történő helyes használatára való törekvés, továbbá a szövegértés és szövegalkotás gyakoroltatása.

**5. TÉMAKÖRÖK, TÖRZSANYAGOK, HELYI TÖBBLET, ÓRAKERET,
FEJLESZTENDŐ FELADATOK ÉS ISMERETEK, FOGALMAK
ÉVFOLYAMONKÉNT**

MAGYAR NYELV 5.

Témakör	I. A kommunikáció alapjai	Órakeret
Törzsanyag	A jelek világa A kommunikáció fogalma, tényezői A kommunikáció nem nyelvi jelei A kommunikációs kapcsolat A beszélgetés	6
Helyi többlet		
	FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK	FOGALMAK
	<ul style="list-style-type: none">– A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése– A kommunikáció nem nyelvi jeleinek megismerése, alkalmazása és üzenetének felismerése a mindennapi beszédhelyzetekben– A nyelv zenei kifejezőeszközeinek megismerése, alkalmazása– A hallás utáni szövegértési készség fejlesztése– A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése– Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása– Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben– Az önálló véleményalkotás képességének fejlesztése– A jelek felismerése, elkülönítése, csoportosítása– A kommunikáció tényezőinek megismerése– A kommunikáció nem nyelvi jeleinek felismerése, alkalmazása– A kommunikációs kapcsolat illemszabályainak tudatosítása, alkalmazása	természetes jelek, mesterséges jelek, jelrendszerek, feladó, címezett, üzenet, kód, csatorna, beszédhelyzet, arcjáték, gesztusok, testhelyzet, külső megjelenés, térköz; hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő, szünet, csend; megszólítás, bemutatkozás, bemutatás, kérdés, kérés

Témakör	II. Helyesírás, nyelvhelyesség játékosan	Órakeret
Törzsanyag	Hang és betű, az ábécé	8

	Betűrend, elválasztás Helyesírásunk alapelvei: a kiejtés elve Helyesírásunk alapelvei: a szóelemzés elve Helyesírásunk alapelvei: a hagyomány elve Helyesírásunk alapelvei: az egyszerűsítés elve	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– Az alapvető helyesírási szabályok megismerése (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve)– A megismert helyesírási esetek felismerése írott szövegekben, és tudatos alkalmazása a szövegalkotásban	hang és betű, ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) elválasztás, helyes kiejtés, nyelvi normáknak megfelelő mondatalkotás, határozóragok megfelelő használata	

Témakör	III. Állandósult szókapcsolatok	Órakeret
Törzsanyag	Szólások Szóláshasonlatok Közmondások Szállóigék Köznyelvi metaforák	5
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– A szókincsfejlesztése, a nyelvhelyességi szabályok alkalmazása– Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, szerkezetének, használati körének megfigyelése– A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben – játékos gyakorlatokkal	állandósult szókapcsolat, szólás, szóláshasonlat, közmondás, szállóige, köznyelvi metaforák	

Témakör	IV. A nyelvi szintek: a beszédhang, a fonéma, a szóelemek, a szavak, az összetett szavak	Órakeret 20+ 3
Törzsanyag	Hangképzés, fonéma A magánhangzók csoportosítása Magánhangzótörvények: Hangrend Illeszkedés Mássalhangzótörvények: Részleges hasonulás Írásban jelöletlen és jelölt teljes hasonulás Összeolvadás Rövidülés Kiesés A szavak szerkezete: Egyszerű és összetett szavak Szótő és toldalékok A képző, a jel, a rag	20
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkciójának megismerése– A nyelvi elemzőképesség fejlesztése– A beszédhangok képzésének megismerése, csoportosításának alapjai– A szavak szerkezetének felismerése– A főbb szóelemek és funkciójuk (képző, jel, rag) felismerése, elkülönítése– A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepének megfigyelése a kommunikációban– Az alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) felismerése– Nyelvi játékok, szójátékok, szóalkotás különféle módjainak megismerése, digitális programok használatával is		beszédhang, fonéma, magánhangzó, mássalhangzó, hangkapcsolódási szabályszerűségek, szó, szóelem, egyszerű szó, összetett szó

Témakör	V. Hangalak és jelentés	Órakeret
Törzsanyag	Egyjelentésű szavak Többjelentésű szavak Azonos alakú szavak Rokon értelmű szavak Ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavak Hangutánzó, hangulatfestő szavak	6
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– A hangalak és a jelentés kapcsolatának, illetve a jelentésmezőnek a felismerése– Az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű szavak, a hasonló alakú szavak, a hangutánzó és a hangulatfestő szavak jelentése, felismerése– Gyakorlatszerzés a szavak jelentésviszonyainak sokféleségében		egyjelentésű, többjelentésű, hasonló alakú, ellentétes jelentésű, hangutánzó, hangulatfestő szavak, jelentésmező

Témakör	VI. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Órakeret
Törzsanyag	Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat A leírás Az elbeszélés A párbeszéd A levél (hagyományos, elektronikus)	7

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK	FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– Szövegű, értő szövegolvasás gyakorlása– Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása– Reflektálás a szöveg tartalmára– Olvasási stratégiák alkalmazása– A szóbeli és írásbeli szövegalkotási készség fejlesztése– A kreatív írás gyakorlása– Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata– Szövegtípusok I. (felelet, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat) jellemzőinek felismerése, alkalmazása– Szövegtípusok II. (elbeszélés, leírás, jellemzés, könyvismertetés, hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail) jellemzőinek felismerése, alkalmazása– Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő alapvető szövegszerkesztési szabályok ismerete	elbeszélés, leírás, felelet, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés, levél, elektronikus levél,

Témakör	VII. Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	Órakeret
Törzsanyag	A hagyományos és digitális könyv- és könyvtárhasználat Sajtótermékek jellemző jegyei	2
Helyi többlet	-	0
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK	FOGALMAK	
<ul style="list-style-type: none">– A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés– Megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunka végzése a könyvtárban és digitális felületeken– Az információ-keresés, –gyűjtés alapvető technikáinak gyakorlása– Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése	könyvtár, katalógus, digitális adattárak, sajtó, folyóirat, rovat	

MAGYAR NYELV 6.

Témakör	I. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Órakeret
Törzsanyag	A plakát, a meghívó A jellemzés	6
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– Szöveghű, értő szövegolvasás gyakorlása– Különféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása– Reflektálás a szöveg tartalmára– Olvasási stratégiák alkalmazása– A szóbeli és írásbeli szövegalkotási készség fejlesztése– A kreatív írás gyakorlása– Szövegtípusok III. (plakát, meghívó) jellemzőinek felismerése, alkalmazása– Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő alapvető szövegszerkesztési szabályok ismerete		plakát, meghívó, könyvismertető

Témakör	II. Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	Órakeret
Törzsanyag	Szóelemek, szófajok Az ige fogalma Az igeidők Az igemódok Az ige ragozása A leggyakoribb igeképzők Az igék helyesírása A határozószó A főnév Személynevek és helyesírásuk	46

	<p>A földrajzi nevek és helyesírásuk Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk A melléknév A melléknévek helyesírása A számnév A számnév helyesírása A névmások A személyes és birtokos névmás A kölcsönös és visszaható névmás A mutató és kérdő névmás A vonatkozó, határozatlan és általános névmás Az igenevek: A főnévi igenév A melléknévi igenév A határozói igenév Viszonyszók, mondatzók</p>	
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– Helyesírási készség fejlesztése– A szójelentés, a metaforikus jelentés, a több szófajúság megismerése– A szavak jelentésbeli szerepe és gyakorlati alkalmazása a szóbeli és írásbeli kommunikációban– A szófajok felismerése helyes leírása a mondatban és a szövegben: ige, főnév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonyszók, mondatzók– Az iskolai helyesírási segédeszközök: szótár, szabályzat és helyesírási portálok önálló használata– Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása– Szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése– Reflektálás a szöveg tartalmára– A szöveghű és értő szövegolvasás gyakorlása– A hagyományos és a digitális íráshasználat fejlesztése– A kreatív írás gyakorlása		<p>szó, szóelem, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonyszók, mondatzók</p>

Sashalmi Tanoda Általános Iskola
1163 Budapest, Metró u. 3-7.

Helyi tanterv

Nat 2020

<ul style="list-style-type: none">– A helyesírási készség fejlesztése– A mérlegelő gondolkodás fejlesztése– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése– A nyelvi elemzőkészség kialakítása	
---	--

Témakör	III. Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	Órakeret
Törzsanyag	A hagyományos és digitális könyv- és könyvtárhasználat Sajtótermékek jellemző jegyei	2
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– Képzőművészeti gyűjtemények megismerése vezetéssel– Részvétel múzeumpedagógiai és könyvtárismereti foglalkozáson, és az azt előkészítő osztálytermi órán– Megadott szempontok alapján reflexió megfogalmazása a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról		múzeum, kiállítás, gyűjtemény, célcsoport, könyvismertetés

6. TANTÁRGYI ISMERTETŐ: 7–8. ÉVFOLYAM

A 7–8. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgyak alapóraszám: 204 óra.

A Nemzeti alaptantervben előírt minimum 3-3 óra javasolt elosztása: 1 magyar nyelv, 2 irodalom.

A magyar nyelv óraszámai úgy értendők, hogy minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés és szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

A helyi tanterv óraszám: 272 óra; heti 2 magyar nyelv és heti 2 irodalomóra

Magyar nyelvből a 8. évfolyamon félévkor a tanulók anyanyelvi ismereteit záró felméréssel kell mérni.

- A 7–8. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése), és az érzelmi nevelés.
- Ennek a tanítási-tanulási szakasznak a végére a tanulók biztos szövegértési készséggel rendelkeznek, szövegalkotási képességeiket folyamatosan bővíteni kell. Cél, hogy a 8. évfolyam végére a tanulók értőn alkalmazzák a nyelvi ismereteiket: értsék anyanyelvük szerkezetét, grammatikáját, össze tudják vetni anyanyelvük sajátosságait az általuk tanult idegen nyelv sajátosságaival. Ismerjék fel az adott kommunikációs helyzetet, ennek megfelelően az általuk tanult műfajokban, írásban és szóban helyesen és pontosan, a magyar nyelv szabályai szerint fejezzék ki magukat.
- Tudják alkalmazni a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejezni, érvelni, s tanulják meg a toleráns nyelvhasználatot. Ezek birtokában tudnak a tanulók egymással együttműködni,

csapatban és párban dolgozni, így tudják megérteni egymás gondolatait, és saját gondolataikat a lehető legpontosabban elmondani, megértetni másokkal. Ez teremt lehetőséget a személyiségük fejlesztésére, érzelmi nevelésükre is.

- A 7–8. évfolyamon a tanulók a magyar nyelv rendszerének további szintjeit ismerik meg. A nyelvi oktatás középpontjában továbbra is a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll. A tanult nyelvi szintek nyelvtani ismereteit a diákok a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban és az idegen nyelv tanulásában betöltött szerepük szerint vizsgálják. Ennek a tananyagának a középpontjában az egyszerű és összetett mondatok, az állandósult szókapcsolatok állnak. A funkcionális nyelvhasználati ismeretek mellett a tanulók elhelyezik a magyar nyelvet a világ nyelvei között, tájékozódnak a magyar nyelv történetének főbb állomásairól, közben többféle szövegépítő eljárással, kommunikációs technikával találkoznak.
- A nyelvoktatásban fontos szerepet kap az egyéni fejlesztés. A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás) a magyar nyelv tanításának is lehetősége és feladata.
- A 8. osztályosokat a tanterv a középiskolai felkészülésben és a pályaválasztásban az eddig tanultak rendszerező ismétlésével segíti.
- Az órakeret minimum 80%-át a törzsanyagra kell fordítani. Az órakeret 20%-át a szaktanár választása alapján a tananyagok mélyebb, sokszínűbb tanítására, ismétlésre, gyakorlásra vagy a tanórán kívüli tudásszerzésre (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), kompetenciafejlesztésre, projektmunkák megalkotására lehet felhasználni. A választást segítő javaslatok a részletesen szabályozott kötelező törzsanyag mellett találhatóak.
- Ha a szaktanár úgy ítéli meg, hogy az órakeret 100 %-át a törzsanyag tanítására kell fordítania, lemondhat a választás lehetőségéről.

- A Nat alapján álló törzsanyag és az azt kiegészítő tartalmak, választható, ajánlott témák, művek
A törzsanyag
 - A témakörökben megadott művek a Nat-ban megfogalmazott tanulási eredmények elérését biztosítják.A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak
 - A törzsanyagon felüli ajánlott témák, művek elősegítik a pedagógus választását a helyi sajátosságoknak, az osztály érdeklődésének megfelelően.

- A törzsanyagot jelentő témákra, művekre, tevékenységekre szánt órák nem vonhatók össze a szabadon választott témák, művek értelmezésére szánt órákkal. Az ajánlott, illetve választott témákra szánt órakeretet a pedagógus akkor használhatja fel, ha a törzsanyagot már feldolgozta a diákokkal.

**7. TÉMAKÖRÖK, TÖRZSANYAGOK, HELYI TÖBBLET, ÓRAKERET,
FEJLESZTENDŐ FELADATOK ÉS ISMERETEK, FOGALMAK
ÉVFOLYAMONKÉNT**

MAGYAR NYELV 7.

Témakör	I. A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	Órakeret
Törzsanyag	Kommunikáció szóban és írásban Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő Hozzászólás, felszólalás, kiselőadás Vita és érvelés Kommunikációs zavar A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai Reklám, hirdetés, apróhirdetés	5
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése– A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése– A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben– A kommunikációs zavar felismerése, néhány megismert korrekciós lehetőség alkalmazása– A szövegértési készség fejlesztése– A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése– Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása– Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben– A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása– Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése– Az önálló tanulási és ismeretszerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális források, eszközök használatával– A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek megismerése		tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, vélemény, vita, érv, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd

<ul style="list-style-type: none">– A kommunikációs zavar felismerése, javítása– Vita- és érvelési kultúra elsajátítása– A közéleti beszédformák (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd) felismerése és alkalmazása	
--	--

Témakör	II. Mondat a szövegben – az egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek, a szóösszetételek	Órakeret
Törzsanyag	A mondat a szövegben, a mondatok csoportosítása Az állítmány Az alany A tárgy Határozók Hely-, idő-, állapot- és módhatározó Eszköz-, társ-, részes-, ok-, cél-és állandó határozó A jelzők Minőség-, mennyiség-, birtokos és értelmező jelző) A mellé- és alárendelő szószerkezet Az egyszerű mondat szerkezete Az egyszerű mondat helyesírása Szóképzés Alárendelő szóösszetételek Mellérendelő szóösszetételek	12
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése– A nyelvi elemzőképesség fejlesztése– A nyelv változásainak megfigyelése– A helyesírási készség fejlesztése– A mondatfajta azonosítása a közlési szándék szerint a beszélt és az írott nyelvben– Egyszerű mondat típusainak felismerése, elemzése	egyszerű szó, összetett szó, mondatrészek, szószerkezetek (alárendelő: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős; mellérendelő: kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető);	

<ul style="list-style-type: none">– Az egyszerű mondat központozása– Az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályai– A mellérendelő és az alárendelő szószerkezet fajtáinak megismerése, elemzése– A mondatrészek megtanulása (alany, állítmány, tárgy, határozók [időhatározó, helyhatározó, részeshatározó, mód- és állapothatározó, ok-és célhatározó, eszköz- és társhatározó, állandó határozó]), jelző [minőségjelző, birtokos jelző, mennyiségjelző, értelmező]– A szórend és a mondatjelentés kapcsolatának vizsgálata– A szó elsődleges jelentésének, illetve a metaforikus jelentésnek elkülönítése, tudatos alkalmazása– A főbb szóalkotási módok (szóösszetétel, szóképzés) ismerete– Az összetett szavak alapvető helyesírási szabályainak elsajátítása– Digitális és papíralapú iskolai helyesírási segédeszközök: szótárak és szabályzatok és helyesírási portálok önálló használata	szóösszetétel, szóképzés, szórend
--	-----------------------------------

Témakör	III. A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal	Órakeret
Törzsanyag	A köznyelv és csoportnyelvek Nyelvjárások Ritkább szóalkotási módok Mozaikszók, ikerszók és szórövidülések	10
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– Az anyanyelv állandóságának és változásának tudatosítása– A nyelv főbb változatainak megismertetése (köznyelv, irodalmi nyelv, csoportnyelvek)– A nyelvek megjelenési formáinak ismerete– A tanuló környezetében előforduló nyelvjárás néhány jellegzetességének megfigyelése– A nyelvi tolerancia kialakítása, fejlesztése		irodalmi nyelv, köznyelv, nyelvjárás, csoportnyelv, ifjúsági nyelv, jelnyelv

Sashalmi Tanoda Általános Iskola
1163 Budapest, Metró u. 3-7.

Helyi tanterv

Nat 2020

<ul style="list-style-type: none">- A tanuló környezetében előforduló nyelvváltozatok azonosítása- Anyanyelv, idegen nyelv, nemzetiségi nyelv összevetése	
--	--

MAGYAR NYELV 8.

Témakör	I. Szövegértés és szövegalkotás	Órakeret
Törzsanyag	A szöveg megszerkesztettsége, szerkezeti egységei Szövegtípusok és műfaji, retorikai, stilisztikai jellemzői Az érv és a cáfolat	3
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">Különbéféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotásaA szövegtípusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőinek megismerése, áttekintése		elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, cáfolat, érvtípusok

Témakör	II. Készüljünk a felvételire!	Órakeret
Törzsanyag	Az eddig tanult ismeretek	10
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">A tanult hangtani, alaktani ismeretek megfigyeltetése és felismerése a szavakbanA szófajok és mondatfajták megfigyeltetése és felismerése a szövegbenA szókincs fejlesztéseAz állandósult szókapcsolatok, a szólások, a közmondások, a szállóigék értelmezéseA szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztéseAz olvasmány-feldolgozási stratégiák gyakoroltatásaReflektálás a szöveg tartalmáraA szöveghű, értő szövegolvasás gyakoroltatásaA hagyományos és a digitális írás fejlesztéseKreatív írásgyakorlatok alkalmazásaA helyesírási készség fejlesztéseA mérlegelő gondolkodás fejlesztése		Az eddig tanult fogalmak átismétlése

<ul style="list-style-type: none">- A megtanult szövegtípusok jellemzőinek felismerése és alkalmazása- Helyesírási, nyelvhelyességi szabályoknak és a szövegtípusoknak megfelelő hagyományos és digitális szövegszerkesztési szabályok átisméltése	
---	--

Témakör	III. Összetett mondat a szövegben	Órakeret
Törzsanyag	A mellérendelő összetett mondat Az alárendelő összetett mondatok A sajátos jelentés tartalmú mellékmondat Az összetett mondat helyesírása Az idézés	8
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK		FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">- A mondatfajták felismerése a közlési szándék és szerkezet szerint- Az összetett mondatok típusainak megismerése- Alárendelő és mellérendelő összetett mondatok elkülönítése- A központosítás megtanulása az összetett mondatban- Az idézés szabályainak elsajátítása	összetett mondat, alárendelés, mellérendelés, logikai viszonyok; idézet, idézés	
Témakör	IV. Nyelvtörténet, nyelvrokonság - játékosan	Órakeret
Törzsanyag	A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint Nyelvünk eredete, rokonsága Nyelvtörténet, nyelvemlékek Nyelvújítás	4+4 4

Sashalmi Tanoda Általános Iskola
1163 Budapest, Metró u. 3-7.

Helyi tanterv

Nat 2020

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK	FOGALMAK
<ul style="list-style-type: none">– a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző korok szövegeiben– a szókincs változása, régi kifejezések, jövevényszavak gyűjtése irodalmi és beszélt nyelvi szövegekből– a nyelvújítás és a nyelvújítók néhány szóalkotási módjának megismerése– a magyar nyelv eredete, a nyelvrokonság hipotéziseinek megismerése	rovásírás, nyelvemlék, nyelvújítás, nyelvcsalád, nyelvrokonság, jövevényszó

8. JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

A pedagógia tudománya nagyon sok és sokféle tanulási és oktatási stratégiát ismer. Az oktatás meghatározó eleme azonban maga a tanár (McKenzie-jelentés, 2007.) A *tanár személyisége*, szerepéről szóló tudása és ars poeticája, szakmai-módszertani felkészültsége, az általa tanított gyerekek adottságai, érdeklődésük, felkészültségük, az iskola szakmai-pedagógiai elvárásrendszere határozza meg, hogy a tanár egy osztályban milyen tanulásszervezési módokat, oktatási módszereket, munkaformákat választ.

A tanár tanít: ismereteket ad át, ezáltal hagyományt örökít, értékeket közvetít. A tanár irányít: tanulási folyamatokat, differenciálást, tehetséggondozást. A diákokkal, illetve az irodalmi művekkel való folyamatos párbeszéd révén irányítja tanítványai iskolai érzelmi nevelését. A tanár nevel és fejleszt: kompetenciákat, személyiséget. A tanár segít: segíti a diákokat a kognitív struktúrák kialakításában, az olvasási stratégiák elsajátításában, az önálló értelmezések létrehozásában. Segíti tanítványait az egyéni, illetve a csapatban végzett, együttműködésen alapuló munkavégzés képességének kialakításában. Segíti a diákokat abban, hogy felismerjék az irodalom örökérvényű alkotásainak folyamatosan változó jelentését, a jelentések megalkotásában a hagyomány és a befogadó szerepét.

Tanítási-tanulási stratégiák

Ez az összetett tanárszerep indokolja, hogy ne egy kitüntetett stratégia uralja a magyar nyelv tanítását. A tanár a tananyag típusához, illetve az általa tanított diákközösséghez, iskolája programjához és technikai felszereltségéhez igazítva választhat több oktatási stratégia közül. A hagyományos, tanárközpontú oktatási, tanulási stratégiákat javasolt bizonyos tananyagrészekre szorítani: korszakok, korstílusok, filozófiai irányzatok stb. A tananyagok feldolgozásában döntően a tanulóközpontú, kooperatív munkaformák alkalmazása javasolt. Fontos, hogy a tanórák változatosak, s ezáltal is motiválók legyenek.

A képzés 2. szakaszának 1–2. évében (5–6. évfolyam) döntően a gamifikáció és a kooperatív tanulási-tanítási technikák alkalmazása javasolt. A tematikus-motivikus tananyagszervezés lehetővé teszi, hogy a tanár-diák párbeszéd mellett kitüntetett szerepet kapjon a tanulócsoport tagjai között létrejövő párbeszéd, a csoportban kibontakozó kreatív alkotómunka, az önálló munkavégzés, tanulás kialakítása.

A képzés 2. szakaszának 3–4. (7–8. évfolyam) évében a játékosítás és a kooperatív tanulási-tanítási módszerek mellett az önálló tanulási módszerek kialakítása javasolt (önálló kutatómunka, beszámolók készítése, előadása, önálló jegyzetelés tanulása, tanulási módszerek tanítása).

Tanulásszervezési módok

Javasolt tanulásszervezési módok: a gamifikáció, a hagyományos játékok adaptálása, illetve a digitális játékok felhasználása, létrehozása a tananyag feldolgozásában. A reflektív és interaktív módszerek alkalmazása (szakaszos olvasás, kooperatív csoportmunkák, projektmunkák, drámajátékok, újságszerkesztés, stb.) a gyerekek motiváltságát növeli. A tanárközpontú és a diákközpontú, az „analóg” (egy munkafolyamat uralja az órát) és a digitális módszereknek (IKT-alapú, párhuzamos munkafolyamatok) összekapcsolása egy órán belül is lehetséges. A frontális tanításnak is van létjogosultsága, ha az nem uralja az egész tanítási folyamatot.

Fontos szerepe van az osztálytermen kívüli tanulásnak (színház- és múzeumlátogatás, könyvheti események, stb.), egyes tanulási-tanítási munkaszakaszban a jelenségalapú oktatásnak, azaz a különböző tanulási területek összekapcsolásának.

Oktatási módszerek

Az oktatási módszerek közül javasoltak: az előadás, a magyarázat, az elbeszélés, a játékosítás, a szerepjátékok, házi feladatok. Az irodalmi művek és a filmek összekapcsolása, az irodalmi alkotások és filmes adaptációk összevetése, jelenetek dramatikus ábrázolása. Meseírás, jelképek értelmezése fűrtábrával. Digitális projektek; gondolattérképek; hagyományosan vagy digitális applikációkkal megrajzolt szereplők, szereplőkapcsolatok; előadások, stb. Irányított szempontok alapján szövegértési és szövegalkotási gyakorlatok. Digitális és hagyományos szótárak, szakirodalmi művek használata (Szimbólumtár, Szinonima szótár, A magyar nyelv értelmező szótára, stb.).

Munkaformák

Sashalmi Tanoda Általános Iskola
1163 Budapest, Metró u. 3-7.

Helyi tanterv

Nat 2020

A munkaformák közül a frontális osztálymunka használata mellett elsősorban a páros munka, a csoportmunka, az egyénre szabott (individualizált) munkaforma és a differenciált tananyag-feldolgozás javasolt.

Összeállította:

Hámoriné Hársch Ildikó

2020